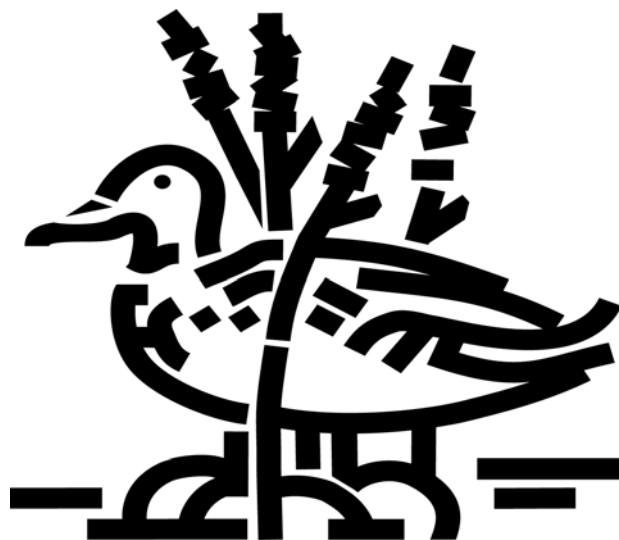

Oslo kommune
Bydel Østernsjø

Oslo kommune
Bydel Østernsjø
Mennesker med funksjonsnedsettelse
Mennesker med funksjonsnedsettelse

Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse 2013 -2014

1	Innledning.....	3
1.1	Bakgrunn	3
1.2	Målgruppen for bydelens handlingsplan	3
1.3	Arbeidsgruppens sammensetning og mandat	3
1.3.1	Arbeidsgruppens sammensetning.....	3
1.3.2	Arbeidsgruppens mandat.....	3
2	Lovverk og rettigheter.....	3
3	Begrepsavklaring.....	4
4	Situasjonsbeskrivelse	4
5	Innsatsområder	7
5.1	Kunnskap om funksjonsnedsettelse	7
5.2	Rehabilitering og habilitering.....	8
5.3	Arbeid og sysselsetting.....	11
5.4	Boliger.....	13
5.5	Individuell plan	14
5.6	Transport	16
5.7	Frivillighet.....	17
6	Oppfølging og evaluering.....	18
7	Forkortelser	18

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Oslo kommunes plan for mennesker med funksjonsnedsettelse for perioden 2012 – 2014 ble vedtatt av bystyret 24.10.2012 i sak 280/12. Planen er en rullering av plan for 2010 – 2012 som ble vedtatt av bystyret i sak 297/09. Realisering av planen må skje gjennom Oslo kommunes virksomheter, da disse er sentrale for at planen skal kunne iverksettes, og alle virksomheter i Oslo kommune er bedt om å utarbeide egne handlingsplaner for mennesker med funksjonsnedsettelse. Tiltakene skal være forankret i byrådets prioriterte innsatsområder: *kunnskap om mennesker med funksjonsnedsettelse, rehabilitering og habilitering, arbeid og sysselsetting, bolig – eget hjem, individuell plan, transport, og frivillighet.*

Bydelens handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse må ses i sammenheng med bydelens strategiske plan, andre delplaner, som boligsosial handlingsplan, handlingsplan psykisk helse, ruspolitisk handlingsplan, samt kravene til universell utforming.

1.2 Målgruppen for bydelens handlingsplan

Alle med funksjonsnedsettelse som bor eller arbeider i Bydel Østensjø.

Planen tar utgangspunkt i at:

- mennesker med funksjonsnedsettelse behandles som likeverdige og med respekt
- forholdene legges til rette for at mennesker med funksjonsnedsettelse skal kunne delta i samfunnslivet ut fra egne forutsetninger

1.3 Arbeidsgruppens sammensetning og mandat

1.3.1 Arbeidsgruppens sammensetning

- Rådet for funksjonshemmede: leder Gudrun Holmøy og medlem Unni Groll. Disse representerer hhv Landsforeningen for trafikkskadde og Norsk revmatikerforbund.
- Omsorgskomiteen: leder Karin Svendsen
- Avdeling velferd og fritid: Psykisk helsearbeider, Marte Bjella Sæther
- Avdeling barn og kultur: Teamleder for helsetjenester barn 0-5 år, Anne-Britt Vegge Arlt og koordinator/saksbehandler bestillerkontor 0-17 år, Kari Larsen
- Avdeling rehabilitering og omsorg: Spesialkonsulent Else-Berit Momrak (leder av arbeidsgruppen)

1.3.2 Arbeidsgruppens mandat

Rullere lokal handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse i Bydel Østensjø.

2 Lovverk og rettigheter

FNs konvensjon om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne ble vedtatt av FN's generalforsamling 13. desember 2006. Formålet med konvensjonen er å gi mennesker med

nedsett funksjonsevne like muligheter til deltakelse og utfoldelse i et samfunn som inkluderer alle.

NOU 2005:8 *”Likeverd og tilgjengelighet”* har som formål *”å sikre likeverd og fremme like muligheter til samfunnsdeltakelse for alle uavhengig av funksjonsevne, og å hindre diskriminering på grunn av nedsett funksjonsevne. Loven skal også bidra til nedbygging av samfunnsskapt funksjonshemmende barrierer, og hindre at nye skapes”*.

”Lov om forbud mot diskriminering pga nedsett funksjonsevne” (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) ble vedtatt 01.01.2009.

Av andre lover, forskrifter, rundskriv og avtaler som også regulerer forhold av betydning for mennesker med funksjonsnedsettelse, nevnes:

- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester
- Forskrift om habilitering og rehabilitering
- Pasient- og brukerrettighetsloven
- Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen
- Forskrift om individuell plan
- Opplæringsloven
- Forvaltningsloven
- IA-avtale (Inkluderende arbeidsliv)

3 Begrepsavklaring

Med bakgrunn i Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse defineres en funksjonshemming/funksjonsnedsettelse som *”et misforhold mellom individets forutsetninger og miljøets krav til funksjon på områder som er vesentlig for etablering av selvstendighet og sosial tilværelse.”*

I følge denne definisjonen oppstår funksjonshemmingen når det oppstår et gap mellom individets forutsetninger og omgivelsenes utforming eller krav til funksjon. Omgivelsenes utforming og den konkrete situasjonen vil være bestemmende for i hvilken grad den enkelte opplever å være funksjonshemmet. Funksjonshemming er altså ikke bare knyttet til individuelle egenskaper og biologiske forhold, men også i større og mindre grad til situasjonen og omgivelsene.

4 Situasjonsbeskrivelse

Bydel Østensjø var per 01.01.2013 Oslo’s sjette største bydel, med 47 905 innbyggere. Bebyggelsen i bydelen består av både blokkbebyggelse, rekkehus og eneboliger. Den største utbyggingen fant sted fra etterkrigstiden og fram til 1970.

Bydel 13 Østensjø - befolkningsprognose for kriteriebefolkningen 2012-2017

	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-39 år	40-66 år	67-79 år	80-84 år	85-89 år	90 år+	I alt
1.1.2012	4 243	5 436	2 104	12 959	15 618	4 000	1 524	998	490	47 282
1.1.2013	4 338	5 545	2 019	13 103	15 945	3 948	1 528	989	490	47 905
1.1.2014	4 182	5 644	2 029	13 265	15 938	4 010	1 459	984	527	48 038
1.1.2015	4 161	5 803	2 008	13 439	16 149	4 024	1 395	969	551	48 499
1.1.2016	4 143	5 915	2 045	13 603	16 320	4 076	1 298	987	557	48 944
1.1.2017	4 129	6 028	2 203	13 735	16 576	4 083	1 236	971	562	49 423

Kilde: Budsjettforslag 2013 Bydel Østensjø

Prognosen viser en forventet vekst i Bydel Østensjø's befolkning på 4,5 % i perioden 2012 - 2017. Samlet for byen forventes en økning på 11,4 %. Det forventes en nedgang i aldersgruppen 0-5 år, 80-84 år og en svak nedgang i aldersgruppen 85-89 år. Bydelen har fortsatt en høy andel av eldrebefolkningen i Oslo, med 14,5 % over 67 år. Det er spesielt verd å merke seg økningen blant de eldste eldre og da særlig aldersgruppen 90+ som har en forventet økning på 14,7 %.

Bydel Østensjø er organisert med tre fagavdelinger som i hovedsak følger en formålbasert organisasjonsmodell, det vil si en inndeling ut fra hvilke brukergrupper fagavdelingene i hovedsak retter seg mot. Avdelingenes ansvarsområder er som følger:

Avdeling barn og kultur (BoK):

- barnehager
- ressursenhet for førskolebarn
- helsetjenester barn og unge (herunder helsestasjon og skolehelsetjeneste, familiesenter, barnefysio-/ergoterapi)
- habilitering og psykisk helse, 0 – 17 år
- bestillerfunksjoner for tjenester til barn 0-17 år (fatter vedtak om plass i barnebolig, BPA - brukerstyrt personlig assistanse, omsorgslønn, støttekontakt, avlastning og individuell plan)
- kulturtiltak

Avdeling velferd og fritid (VoF):

- barneverntjenesten
- barne- og ungdomstjenesten (fritidsklubber, utekontakten, arbeidstrening for ungdom, Oppfølgings Tjenesten)
- SaLTo (kriminalitetsforebyggende tiltak blant barn og unge)
- samlokaliserte boliger for personer med psykiske lidelser
- boligkontoret
- NAV Østensjø
- Tiltakssenteret (rus og boligsosialt team, og psykisk helseteam voksne herunder treffstedene Multheaug og Kafè X) og bestillerfunksjoner for tjenester til voksne (fatter vedtak om praktisk bistand og opplæring, institusjon, BPA - brukerstyrt personlig assistanse, omsorgslønn, støttekontakt, individuell plan)

Avdeling rehabilitering og omsorg (RO):

- Hjemmetjenester, herunder ergo- og fysioterapitjenester 18+
- boliger og dagsenter for utviklingshemmede

- omsorgsboliger med tjenester
- bestillerkontor 18+ (fatter vedtak om plass i institusjon, dagsenter, omsorgsbolig med tjenester, hjemmesykepleie, praktisk bistand, bo- og omsorgstilbud, transporttjenester for forflytningshemmede, omsorgslønn, støttekontakt, avlastning, dagrehabilitering, trygghetsalarm og individuell plan)
- treffsentre 60 Pluss
- oppsøkende tjeneste
- frivilligsentral
- dagaktiviteter for demente (nytt fra 2013)

5 Innsatsområder

5.1 Kunnskap om mennesker med funksjonsnedsettelse

I Oslo kommunens handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse for 2012-2014, står det:

Mennesker med funksjonsnedsettelse utgjør en stor andel av befolkningen og andelen med funksjonsnedsettelse øker med økende alder. Mange møter samfunnsskapt barrierer som et hinder for aktivitet og deltagelse. Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven har bestemmelser om forbud mot diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse, blant annet når det gjelder rekruttering.

I Oslo kommunes handlingsplan heter det at Oslo kommune skal:

- informere alle aktuelle virksomheter og skolere sine berørte ansatte om Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.
- se til at alle virksomheter utarbeider egne handlingsplaner for mennesker med funksjonsnedsettelse med konkrete tiltak basert på Oslo kommunes plans satsingsområder.
- sørge for at virksomhetene rapporterer i sine årsmeldinger og årsberetninger om hvordan de har fulgt opp sine planer for mennesker med funksjonsnedsettelse.

Mål	Tiltak	Frist	Ansvar	Samarb.inst.
Aktuelle grupper av ansatte i bydelen har kunnskap om diskriminerings- og tilgjengelighetsloven	<ul style="list-style-type: none">• Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven gjennomgås i aktuelle fora, blant annet ved introduksjonsopplæring av nyansatte ledere• Etablere kompetansenettverk for erfaringsutvikling og læring for ansatte som arbeider med mennesker med funksjonsnedsettelse	Årlig innen 31.12 31.12.13	Avdelingssjef Adm Avdelingssjef RO	 Avdelingssjef BoK, VoF og Adm
Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse, basert på satsingsområdene i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, er implementert i bydelens tjenester	<ul style="list-style-type: none">• Handlingsplan med konkrete tiltak gjennomgås årlig og rulleres hvert annet år. Rullert plan legges fram som sak i BU• Vedtatt handlingsplan implementeres i tjenestene, og tiltak følges opp iht ansvar og frister	Årlig innen 31.05	Avdelingssjef RO	Avdelingssjef BoK, VoF og Adm

5.2 Rehabilitering og habilitering

I Oslo kommunens handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse for 2012-2014, står det:

Når det gjelder rehabilitering og habilitering er det viktig å sikre virksomhetenes kunnskap, kompetanse og kapasitet med dette området. Dette kan blant annet foregå ved at bydelene i større grad samarbeider med etatene, med hverandre og med eksterne aktører. Like viktig er samarbeid med bruker og brukers pårørende i habiliterings- og rehabiliteringsarbeid.

Oslo kommune skal:

- legge til rette for vedlikehold, erfaringsutveksling og utvikling av kompetanse
- legge til rette for brukermedvirkning, samarbeid med hjemmet og bidra til å sikre medvirkning fra foreldre/pårørende/foresatte
- styrke støttekontaktordningen gjennom forsøk med aktivitetsgruppe, i samarbeid med frivillige organisasjoner og gjennom aktivitetskalendre
- arbeide for at tilbudet av helse og sosialtjenester til mennesker med funksjonsnedsettelse og kronisk syke skal ha et omfang og en kvalitet som bidrar til selvstendighet og livskvalitet, med større fokus på likemannsarbeid
- igangsette arbeid med forenkling av søknadsprosessene for helse- og omsorgstjenester til barn med nedsatt funksjonsevne
- i samarbeid med bydelene Bjerke og Østensjø, Helseetaten og Helsedirektoratet lage forslag til plan om hvordan erfaringer fra Familieveiviserprosjektet kan implementeres i flere bydeler

Mål	Tiltak	Frist	Ansvar	Samarb.inst
Ansatte er gitt økt kompetanse innen habilitering/ rehabilitering, og det er lagt til rette for erfaringsutveksling og vedlikehold av kompetanse	<ul style="list-style-type: none"> • Det gjennomføres temadager for bestillerkontorene og aktuelle utførere om <ul style="list-style-type: none"> ○ videreutvikling av tjenester til mennesker med funksjonsnedsettelse ○ hjelpemiddelformidling og brukers mulighet for kjøp av enklere hjelpemidler ○ ansatte deltar i utvikling av arbeidsmodell for enkeltsaker basert på erfaringer fra prosjekt Familieveiviser • Det gjennomføres årlig møterekke for IP- 	Årlig innen 31.12	Koordinerende enhet	Avdelingssjef BoK, VoF og RO

Mål	Til	Frist	Ansvar	Samarb.inst
	koordinatorer, med utvalgte temaer og erfaringsdeling <ul style="list-style-type: none"> • Aktuelle ansatte deltar ved kursrekke i regi av Utvalg for psykiatrisk kompetanseheving, UPK 		IP-arbeidsgruppe Avdelingssjef VoF	DPS, og bydelene Søndre Nordstrand og Nordstrand
Søknadsprosessene for helse- og omsorgstjenester til barn med nedsatt funksjonsevne er forenklet	<ul style="list-style-type: none"> • Søknadsprosesser revideres og forenkles • Forenklete søknadsprosesser implementeres 	30.06.13 31.12.13	Avdelingssjef BoK	
Det er lagt til rette for brukermedvirkning og samarbeid med hjemmet	<ul style="list-style-type: none"> • Bruker inviteres til dialog om sin/ familiens situasjon, som grunnlag for koordinerte tjenester • Brukere/ foresatte/ pårørende har medvirkning på tjenestetilbudet gjennom brukermøter/ brukerforum/ dialogmøter • Det gjennomføres bruker- og foresatte-/ pårørendeundersøkelser for mennesker med funksjonsnedsettelse annethvert år • Brukerundersøkelser og brukermøter følges opp med handlingsplaner med forbedringstiltak 	Fort-løpende 31.12.14 Fort-løpende	Leder bestillerkontor Avdelingssjef RO	Aktuelle tjenesteledere Avdelingssjef BoK, VoF
Støttekontakt- og avlastningsordningen er videreutviklet med aktivitetsgrupper og tiltak i eget nærmiljø, i samarbeid med frivillige organisasjoner	<ul style="list-style-type: none"> • Støttekontakt/ treningskontakt gis som aktivitetstilbud i gruppe der det er hensiktsmessig • Alternative tilbud om gruppeavlastning og etter skoletid-tilbud i egen bydel utredes • Informasjon på bydelens internettsider om ledsagerbevis, oppdateres 	Fort-løpende 30.09.13	Leder bestillerkontor Avdelingssjef BoK Bestillerkontor 18+	Avdelingssjef RO

Mål	Tiltak	Frist	Ansvar	Samarb.inst
Tjenestetilbudet innen helse- og sosialtjenestene bidrar til selvstendighet og økt livskvalitet	<ul style="list-style-type: none"> • Ved tildeling av tjenester til målgruppen skal vurderingen baseres på tiltak som gir selvstendighet og økt livskvalitet for den enkelte • Det lages en informasjonsbrosjyre som gir oversikt over aktuelle tjenester • Behovet for en miljøarbeidertjeneste til hjemmeboende kartlegges 	<p>Fortløpende</p> <p>31.01.14</p>	<p>Leder bestillerkontor</p> <p>Koordinerende enhet Avdelingssjef VoF</p>	<p>Bruker og pårørende</p> <p>Tjenesteledere</p> <p>Avdelingssjef BoK, RO</p>
Samarbeidsfora og samarbeidsavtaler sikrer koordinering mellom første- og andrelinjetjenesten, samt på tvers av tjenestestedene	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeidet med spesialisthelsetjenesten følges opp iht samarbeidsavtaler og prosedyrer • Deltagelse i aktuelle samarbeidsfora internt og eksternt videreføres • Samarbeidet med fastlegene videreutvikles 	<p>31.12.13</p> <p>Fortløpende</p> <p>31.12.14</p>	Bydelsoverlege	<p>Spesialisthelsetjenesten</p> <p>Avdelingssjef BoK, VoF, RO</p> <p>Fastelegoutvalget</p>

5.3 Arbeid og sysselsetting

I Oslo kommunens handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse for 2012-2014, står det:

For å øke funksjonshemmedes deltakelse i arbeidsliv og sysselsetting kreves en strategi som stimulerer den enkelte virksomhet til å ansette flere mennesker med funksjonsnedsettelse. Arbeid er døråpner til en sosial arena, og til goder som for eksempel bedret økonomi og pensjonsrettigheter. Oslo kommune er en av landets største arbeidsplasser og bør gå foran når det gjelder å tilrettelegge for ansettelse av funksjonshemmede. Oslo kommune skal gjennom sin personalpolitikk arbeid for å tilsette funksjonshemmede i stillinger.

Oslo kommune skal:

- Som retningsgivende, arbeide for at 5 prosent av alle nyansatte skal være mennesker med funksjonsnedsettelse.
- I samarbeid med NAV delta i ordninger med mentorer for oppfølging av mennesker med funksjonsnedsettelse.
- Arbeide for at virksomhetene oppfordrer mennesker med nedsatt funksjonsevne til å søke stillinger der det er mulig.
- Utarbeide informasjon til arbeidsgivere i kommunen om støtteordninger som finnes for tilrettelegging for mennesker med funksjonsnedsettelse på arbeidsplasser.
- Arbeide for at virksomhetene innkaller minst en kvalifisert søker med nedsatt funksjonsevne, så sant det er noen slike søkere, til ansettelsesintervju ved utlysning av nye stillinger.
- Oppfordre virksomheter til å tilrettelegge for sommerjobber til studenter og skoleelever med funksjonsnedsettelse.

Bydel Østensjø skal	Tiltak	Frist	Ansvar	Samarb.inst
Bydelen har en positiv og aktiv holdning til å finne muligheter ved ansettelse av personer med nedsatt funksjonsevne.	<ul style="list-style-type: none"> • Ledere gis opplæring i krav til tilrettelegging av fysiske forhold i forbindelse med introduksjonsopplæring. jf diskriminerings- og tilgjengelighetsloven • Prinsipper for universell utforming legges til grunn ved etablering av lokaler for bydelens tjenester 	Fortløpende	Avdelingssjef Adm	
		Fortløpende	Avdelingssjef Ø	Avdelingssjef BoK, VoF, RO
Bydelen har tilrettelagt for økt rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne som ønsker arbeidstrening eller arbeid	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeidet med NAV om tilrettelegging for at personer som ikke har et arbeidsforhold kan få opplærings- og arbeidstrening i bydelen, videreføres • Det utarbeides intern rutine for rapportering 	Fortløpende	Avdelingssjef VoF	NAV, tjenesteledere
		31.12.13	Avdelingssjef	

	<ul style="list-style-type: none"> • Det etableres sommerjobbtilbud for studenter/ skoleelever med funksjonsnedsettelse 	30.06.14	Adm	
Bydelen har oppfylt kommunens mål om at 5 % av alle nyansatte skal være personer med nedsatt funksjonsevne	<ul style="list-style-type: none"> • Ved utlysning av stillinger, innkalles minst en kvalifisert søker med nedsatt funksjonsevne til intervju, så fremt det er noen slike søkere, og nedsatt funksjonsevne er kjent for arbeidsgiver 	Fortløpende	Tjenestefledere	

5.4 Boliger

I Oslo kommunens handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse for 2012-2014, står det:

Et trygt og godt sted å bo hører med til basale behov alle mennesker. Dersom mennesker med funksjonshemninger ikke selv greier å skaffe seg en hensiktsmessig bolig, skal kommunen medvirke til dette.

Oslo kommune skal:

- *Ha et variert og brukertilpasset boligtilbud til mennesker med funksjonsnedsettelse og ha differensierte boligtiltak og boformer tilpasset individuelle behov og utfordringer*
- *Bidra til at den statlige finansieringsordningen for kjøp, etablering av og eventuelle tilpasninger av bolig, brukes aktivt*
- *Satse på tilrettelagte boliger til mennesker med funksjonsnedsettelse i etablerte boligområder, for brukere som kan nyttiggjøre seg av et slikt botilbud.*

Bydel Østensjø skal	Tiltak	Frist	Ansvar	Samarb.inst.
Bydelen har et differensiert boligtilbud og ulike boformer, tilpasset individuelle utfordringer og behov	<ul style="list-style-type: none"> • Kartleggingen av boligbehov for mennesker med funksjonsnedsettelse følges opp med informasjonsmøte for brukere og pårørende • Velferdsetaten inviteres til møte for aktuelle brukere og pårørende for å orientere om muligheter for etablering i egen bolig eller samlokalisert bolig som på Tangerudbakken 	30.03.13	Avdelingssjef RO	Boligkontor, Velferdsetaten
Ved planlegging av boligtilbud har brukerne en sentral rolle	<ul style="list-style-type: none"> • Prosedyre som sikrer overgangen fra barn til voksen • Tema <i>bo</i> tas opp på ansvarsgruppemøter fra bruker er 16 år • Velferdsteknologiske løsninger vurderes ved planlegging av nybygg 	Fort- løpende	Leder bestillerkontor Avdelingssjef RO	 Avdelingssjef Ø

5.5 Individuell plan

I Oslo kommunens handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse for 2012-2014, står det:

Individuell plan er en lovfestet rettighet for personer med behov for langvarige og koordinerte tjenester. Tjenesteapparatet har i slike tilfeller plikt til å utarbeide individuell plan. Ordningen er frivillig for brukere av koordinerte tjenester. En koordinator skal til enhver tid ha hovedansvaret for oppfølgingen av brukerens plan.

Oslo kommune skal:

- *Sørge for at informasjon om individuell plan er tilgjengelig for brukere og ansatte*
- *Sikre at koordinator innehar nødvendig kompetanse på å koordinere brukerens behov, samt styrke opplæring av de som har koordinatoroppgaver*
- *Sikre at tjenester og tiltak i den enkeltes individuelle plan blir gjennomført som forutsatt*
- *I individuell plan sikre at det legges vekt på arbeid og arbeidsrettede tiltak*

Mål	Tiltak	Frist	Ansvar	Samarb.inst
Beboere i bydelen får informasjon om individuell plan	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuelle brukere gis informasjon om rettigheter til individuell plan ved behov for langvarige og koordinerte tjenester • Informasjon om individuell plan oppdateres og legges lett tilgjengelig på bydelens nettsider • Ansatte gis opplæring slik at de kan inneha oppgave/rolle som koordinator • Helsedirektoratets brosjyrer vedrørende individuell plan distribueres til aktuelle tjenestesteder i bydelen 	<p>Fortløpende</p> <p>Årlig innen 30.06</p>	Bestillerkontorene og tjenesteyter IP-gruppen	
Bydelen har koordinerende enhet med kompetanse på å koordinere brukerens behov	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinerende enhet videreføres som instans med overordnet ansvar og kompetanse på å koordinere brukers behov 	Fortløpende	Leder for koordinerende enhet	Avdelingssjef BoK, VoF, RO
Arbeid og arbeidsrettede tiltak vektlegges i utarbeidelse av	<ul style="list-style-type: none"> • Nav Østensjø deltar i ansvarsgrupper for 	Fortløpende	Koordinator	NAV

individuell plan				
Individuell plan er et effektivt redskap for koordinering og måloppnåelse	<ul style="list-style-type: none"> • Prosedyre for arbeidet med og oppfølging av individuell plan gjennomgås og revideres • Individuell plan benyttes som redskap for avklaring av behov, koordinering og målrettet arbeid 	<p>Årlig</p> <p>Fortløpende</p>	<p>IP-gruppen</p> <p>Koordinator for IP</p>	
Elektronisk individuell plan tas i bruk	<ul style="list-style-type: none"> • Informasjon om elektronisk individuell plan • Bydelen søker om å være pilot for elektronisk individuell plan • Kurs utvikles og gjennomføres for aktuelle ansatte 	<p>31.05.13</p> <p>31.05.13</p> <p>Fortløpende</p>	<p>Koordinerende enhet</p>	<p>IP - arbeidsgruppe</p>

5.6 Transport

I Oslo kommunens handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse for 2012-2014, står det:

Tilgjengelig kollektivtransport bidrar til større mobilitet, også for mennesker med funksjonsnedsettelse. Godt tilrettelagt kollektivtransport kan bidra til å øke muligheten for aktiv deltakelse i samfunnet. For dem som ikke kan bruke det ordinære transporttilbudet, har kommunen et særskilt ansvar for planlegging og organisering av et tilrettelagt transporttilbud (TT-tjeneste).

Oslo kommune skal:

- *Arbeide for forbedring av alternative kollektivtransportordninger*
- *Utarbeide en byrådssak om ny TT-ordning*

Bydel Østensjø skal	Tiltak	Frist	Ansvar	Samarb.inst.
Bydelen har etablert alternativ transportordning for eldre som ikke er i stand til å benytte treffsentrene uten en tilrettelagt transport.	<ul style="list-style-type: none"> • Leasing av minibusser (1-2) knyttet til treffsentrene • Rekruttere frivillige til å ivareta sjåførfunksjonen 	30.06.13	Avdelingssjef RO	
Bydelen legger til rette for enklere fremkommelighet der bydelen har påvirkningsmulighet	<ul style="list-style-type: none"> • Det sørges for gode rutiner for strøing og måking utenfor lokaler som benyttes av bydelens tjenestesteder • Rådet for funksjonshemmede inviteres til å komme med innspill til forbedringsområder ved utarbeidelse av bydelens trafikkplan • Bydelens beboere oppfordres til å melde fra om steder der tilgjengelighet er hindret 	30.11.13 30.04.13	Tjenesteledere BMK	 Bymiljø-etaten

5.7 Frivillighet

I Oslo kommunens handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse for 2012-2014, står det:

Det er viktig med en sterk frivillig sektor i Oslo, og at denne har rammevilkår som i størst mulig grad stimulerer til frivillig innsats. Oslo kommune gir årlig økonomisk støtte til mange organisasjoner og ønsker å legge vekt på å utvikle samarbeid mellom frivillige organisasjoner og kommunen.

Oslo kommune skal:

- Videreutvikle samarbeidet med frivillige organisasjoner for å bedre tilbud som inkluderer alle
- Legge til rette for at mennesker med funksjonsnedsettelse får en aktiv fritid med mulighet for deltagelse i idrett og fysisk aktivitet

Bydel Østensjø skal	Tiltak	Frist	Ansvar	Samarb.inst.
Frivillig innsats mellom grupper, organisasjoner og enkeltmennesker i bydelen er styrket	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuelle brukergrupper informeres om frivilligsentralene og deres målsetninger • Arbeidet med en Frivillighetsplan for bydelen tas opp igjen, revideres og nye tiltak utvikles • Familienettverk for familier med barn/ unge voksne videreutvikles i samarbeid med frivillige 	Fortløpende 31.12.13	Koordinator lavterskel Avdelingssjef RO	Frivillig-sentralene
Det er lagt til rette for at flere funksjonshemmede kan utøve idrett og fysisk aktivitet	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeidet med idretten, spesielt allidrettsgruppen, og bydelen videreutvikles • Muligheten for å bruke treningskontakter i allidrettsgruppene i alle aldersgrupper kartlegges 	Fortløpende	Avdelingssjef RO	Idrettslag og foreninger

6 Oppfølging og evaluering

Bydel Østensjø's handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse skal rulleres annet hvert år i forbindelse med rulling av Oslo kommunens handlingsplan.

Gjennomføring av tiltakene følges opp og evalueres gjennom årsrapport og andre lokale og sentrale rapporteringer.

7 Forkortelser

BoK	Avdeling barn og kultur
VoF	Avdeling velferd og fritid
RO	Avdeling rehabilitering og omsorg
Ø	Avdeling økonomi og plan
Adm	Avdeling administrasjon
SaLTo og unge	”Sammen lager vi et trygt Oslo” - kriminalitetsforebyggende tiltak blant barn
OT	Barnevernets oppfølgingstjeneste
IP	Individuell plan
UPK	Utvalg for psykiatrisk kompetanseheving
DPS	Distrikstpsykiatrisk senter
BPA	Brukerstyrt personlig assistent